

«Утверждаю»
директор школы
И.К. Басова
« 31 » августа 2020 г.

Рабочая программа
по марийскому родному языку
для обучающихся 6 класса
на 2020-2021 учебный год

Рассмотрено на заседании методобъединения
Протокол № 1
« 31 » августа 2020г.
Руководитель методобъединения
С.С. Пирогова С.С.Пирогова

«Согласовано»
зам по УВР
В.И. Волкова В.И.Волкова
« 31 » августа 2020г.

Умылтарымаш.

Сылнымутан литератур мут искусство радамыш пура. Тудо калыкын илен эртыме корныжым, кызытсе илышыжым, йулажым, ойгыжым, куанжым йылме поянлык гоч почын пуа, лудшо енын илыш умылымашыжым кумданда, чонешыже поро койышым шындара: чыным шоя деч, сайым уда деч ойыраш, паша деке кумылан лияш, порылык верч тыршаш туныкта; самырык тукумлан мутын, ойын вийжым шижын мошташ, шочмо йылмым да мут искусствым йораташ, шке шонымым раш умылтарен мошташ корным почеш. Вет кажне произведенийын негызше – илыш чын да айдеме кокласе кыл.

Программыш идейно-тематический да сылнылык шотышто ойыртемалт шогышо, тунемше-влакын ийготышлан келшыше произведений-влакым пуртымо. Тыгодым урокышто тунемшаш деч посна шке семын лудаш да канашаш, монгышто лудаш произведений-влак темлалтыт. Нуно урокышто ыштен толмо пашам шуят да тунемше-влакым шуко йодышлан шке семын вашмутым пуаш, шонкалаш, лончылаш, иктешлаш таратат.

Вес ойыртема: туныктышо программаш пуртымо произведений-влак кокла гыч келшышыжым ойырен, жапым шке семын палемден кертеш. Но тыгодым паша радам, туныктымо йон, ойлымо да возымо паша-влак коклаште кыл лийшаш.

Программыште произведений-влаклан пуымо умылтарымаш туныктышылан паша радамым палемдаш полша. Тыгодым марий литератур дене кыдалаш школла лумко шинчымаш стандартым, Марий образовательный учрежденийын кугыжаныш концепцийжым, Татарстан Республикын базисный 2010 ийын, этнокультурный компонентан учебный план-влакым, кугыжаныш доктриным, методикын йодмыжым шотыш налын пашам ыштыман.

Программын чоналтмыже да ойыртемаже.

6-шо классыште содержанияш да чоналтмышт дене сложнойрак, илыш чыным почын пуымаште кумдарак, келгырак произведений-влак пуалтыт. Калык ойпого гыч «Илыше ку легенде», «Акпарс» преданий, муро-влак тунемалтыт, О.Шабдарын «Тушка вий дене», В.Ивановын «Вудшо келге, серже тура», В.Юксернын «Атаманыч» да молат верым налыт. Нуно тунемше-влакым илыш чыным умылаш произведений-влаклан акым пуаш туныктат.

5-6 класслаште ыштышаш паша тунемше-влакын лудмо культурыштым н^олтал колтымашке виктаралтеш. Сылнымутан литератур тунемшын кушкын толмо корныштыжо моторлык туняш пуртышаш, чоншижмашым пусемдышаш. Тидым ышташ произведенийын содержанияше, тудым почын пуымо формыжо, йон-влак, илыш тургым, герой-влакын ойыртемалтше койыш-шоктышышт, чоншижмашышт, шонымашышт полшат.

6 классыште шонымашым каласен, ойлен да возен моштымаш, сылнымутан произведенийлан акым пуэн кертмаш верым налыт. Нине кукшыт гыч образовательный, воспитательный да познавательный задаче-вак шындалтыт: урокын темыж гоч тунемше-влакын илыш умылымашыштым, сылнымут ойыртемым палыме опытыштым кумда^одаш

да келгемдаш полшаш, сылнымут тўнъян сынжым, вийжым, ўшандарен сўретлен кертме куатшым умылаш туныкташ.

Учебно-тематическое планирование по марийскому языку в 6 кл.

Количество часов 68 часов.

Всего 68 часов; в неделю 2 часа.

Для контрольных работ – 6 часов, для развития речи – 14 часа, на изучение тем – 50 часов.

Планирование составлено на основе «Марий йылме программе 5-11 класслан», ГОУ ДПО (ПК)С «Марийский институт образования»,

2013 г.

Учебник «Марий йылме 6 кл» (учебник), Кузнецов В.В., Кузнецова Н.В., Йошкар-Ола, 2008.

Дополнительная литература _____

№	Тема урока	Ко л- во час ов	Тип урока	Характеристика деятельности уч-ся или виды учебной деятельности	Виды контроля, измерители	Планируемые результаты освое материала
1.	Шочмо йылме. /Родной язык/ Финн-угор туняште	1		Шочмо йылме нерген мутланымаш		Шочмо йылме нер умылымашыштым с мошташ
5 классыште тунеммым ушештарымаш. /Повторение изученного в 5 классе/						
2.	Фонетика. /Фонетика/	1	Ушештарен пенгыдемдыма ш	Тушка паша	Мутер диктант	Мут-влакым фонетически лончы мошташ
3.	Мутын составше да мут ышталтмаш. /Состав слова и словообразование/	1	Ушештарен пенгыдемдыма ш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Графический диктант, карточко-влак дене паша	Мутым состав де лончылен мошташ ышталтме йонышт палемден мошташ
4.	Ойлымаш ужаш-влак. /Части речи/	1	Ушештарен пенгыдемдыма ш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Мутер диктант, тестирований	Палыме ойлымаш у влакым ушештар

5-7.	Лексика. /Лексика/	3	Ушештарен пенгыдемдымаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Мутер диктант, «4-ше уто» модыш	Лексика дене тунем ушештараш, куэмал ойсавыртыш нерг умылымаш
8.	Синтаксис. Простой да сложный предложений. /Синтаксис. Простое и сложное предложение/	1	Ушештарен пенгыдемдымаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Тергыме паша	Простой да сложный предложений-влак ойыртемьштым паша
9-10.	ЙЛП. УРР.	2				
11.	Тергыме диктант. /Проверочный диктант	1		Тушка паша	Тергыме диктант	
Пале мут. /Имя прилагательное/						
12.	Пале мут нерген умылымаш. /Имя прилагательное как часть речи/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Мутер диктант	Пале значенийжым. Предложенийште рольжым палаш
13.	Пале мутын танастарыме степеньже. /Сравнительная степень прилагательных/	1	У темым тунеммаш	Индивидуальный да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Танастарыме степень пале мут-влакым моштымаш
14.	Пале мутын превосходный степеньже. /Превосходная степень прилагательных/	1	У темым тунеммаш	Индивидуальный да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Превосходный степеньным кучылт мошташ
15.	Пале мутын ышталтмыже. /Образование имен прилагательных/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Шкевуя паша	Пале мутым ышталтмыже суффикс-влакым паша нуным кучылт мошташ
16-17.	ЙЛП. З.Ф.Лаврентьевын «Унала» суретше почеш сочинений./УРР. Сочинение-повествование по картине З.Ф.Лаврентьева "В гости"	2	Комбинированный урок	Тушка паша Описаний да каласкалыме сынан сочиненийым возымаш		Сочиненийште ту степень пале мут-влакым кучылт мошташ
18.	Сложный пале мут-влак. /Сложные имена прилагательные/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Тестирований	Сложный пале мут-влакым возен мошташ
19.	Пале мутым лум мут семын кучылтмаш. /Употребление имен прилагательных вместо существительных/	1	У темым тунеммаш		Умылтарымаш диктант	Пале мутым лум мут семын чын кучылт мошташ
20.	Пале мутым лончылымо радам. /Морфологический разбор имени прилагательного/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Шкевуя паша	Пале мутын ойыртежым паша морфологически лончылен мошташ
21.	Пале мутым иктешлымаш. /Обобщение по теме «Имя	1	Иктешлымаш урок	Практический паша	Шкевуя тергыме паша	Пале мут-влакым возымо годым син

	прилагательное»/					ден антоним пале влакым кучылтмаш
22- 23.	ЙЛП описаний сынан «Йолташем» темылан сочиненийым возымаш. /УРР. Сочинение-описание «Мой друг (подруга)»	2	Йылмым лывыртыме урок	Тушка да индивидуальный паша	сочинений	Возымаште келшы турло пале мут-влак кучылт мошташ
24.	Контрольный диктант.	1		Тушка паша	Контрольный диктант	Пале мут нерген тунеммым иктешлы
Чот мут. /Имя числительное/						
25.	Чот мутын ойлмаш ужаш ойыртемже. /Имя числительное как часть речи/	1	У темым тунеммаш	Беседе, заданийым шуктымаш	Мутер диктант	Чот мутын значенийжым, ойыртемжым палаш
26.	Чот мутын ышталтмыже. /Образование имен числительных/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, практика	Ойырен лукмо диктант	Чот мутым мошташ, падеж вашталташ тунеммаш
27.	Шотлымо чот мут. /Количественные числительные/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Мутер диктант	Падеж дене вашталт мошташ, чын кучылт тунеммаш
28.	Радам чот мут. /Порядковые числительные/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша	Мутер диктант	Радам чот мут-влак кучылт мошташ, возен вашталтен мошташ
29.	Чот мут пелен лум мутын кучылтатме ойыртемже /Согласование имен суц-ных с числительными/	1	У темым тунеммаш	Групповой, тушка паша	Тест	Чот мут пелен мутын кучылтатме ойыртемжым паша кучылт мошташ
30.	ЙЛП /УРР.	1	Йылмым лывыртыме урок	Тушка да индивидуальный паша		Чот мут-влакым возымаште кучылт мошташ
31.	Дробан чот мут. /Дробные числительные/	1	У темым тунеммаш		Мутер диктант	Дробан чот мутым падеж дене вашталт мошташ
32.	Чот мутым лончылымо радам. Чот мутым иктешлымаш. /Морф. разбор им. числит. Обобщение по теме «Имя числительное»/	1	Иктешлымаш урок			Чот мут нерген чын тунеммым ушештар возен мошташ,
33.	Контрольный диктант	1				
34.	ЙЛП. Официально-деловой стиль. Увертарымашым возымаш. /УРР. Составление объявления/	1	Йылмым лывыртыме паша	Тушка да индивидуальный паша	Увертарымашым возен мошташ	Возымаште чот мут влакым чын кучылт мошташ
Олмештыш мут. /Местоимение/						

35.	Олмештыш мут нерген умылымаш. Лицам ончыктышо олмештыш мут. /Местоимение как часть речи. личные местоимения/	1	У темым тунеммаш	Тушка да индивидуальный паша	Мутер диктант	Олмештыш мут нерген шинчыма-шым келгемдаш, тудын ойыр-темжым палаш
36.	Определительный олмештыш мут. /Определительные местоимения/	1	У темым тунеммаш		Тест	Лексический да грамматический ойыртемжым паша
37.	Указательный олмештыш мут. /Указательные местоимения/	1	У темым тунеммаш	Тушка да индивидуальный паша	Ойырен лукмо диктант	Грамматический ойыртемжым паша. нуным предложенийште кучылт мошташ
38-39.	ЙЛП. Лудмо книга почеш отзывым возымаш. /УРР. Отзыв о прочитанном произведении/	2	Йылмым лывыргыме урок	Тушка паша	Сочинений-отзыв	Возымаште турл олмештыш мут-влак кучылташ
40.	Вопросительно-относительный олмештыш мут. /Вопросительно-относительные местоимения/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Ойырен лукмо диктант	Грамматический ойыртемжым паша. нуным предложенийште кучылт мошташ
41.	Неопределенный да отрицательный олмештыш мут. /Неопределенные и отрицательные местоимения/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Тест	Олмештыш мут-влак значени-йыштым, лывыштым, возалтмыштым рашемдаш кучылт мошташ
42.	ЙЛП. Изложенийым возымаш. /УРР. Изложение	1	Йылмым лывыргыме паша			
43.	Олмештыш мутым лончылымо радам. Иктешлымаш урок. /Порядок морфологического разбора местоимения. обобщение по теме «Местоимение»	1	Иктешлымаш урок	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Тест, ойырен лукмо диктант	Олмештыш мутым лончылен, предложенийште кучылт мошташ
44.	Контрольный диктант.	1				
Наречий. /Наречие/						
45.	Наречийын ойлымаш ужаш ойыртежже. /Наречие как часть речи/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, беседе	Мутер диктант	Наречий нерген умылымаш тудын морфол. ойыртежже. предложенийште рольжым умылаш
46.	Наречийын значений тушкаже. /Разряды наречий по значению/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Карточко-влак дене паша	Наречийын разряд влакын ойыртежым палаш
47-48.	ЙЛП И.В.Ефимовын «Фронтшы ужатымаш» суретше почеш описаний да шонкалымашан сочиненийым возымаш. /УРР. Сочинение по картине/	2	Йылме лывыргыме урок			И.Ефимов нерген палдараш; сочиненийым лывыргыме йылме ден возалтмыштым туныкташ

49.	Наречийын лицаште каласалтмыже. /Употребление наречий в лицах/	1	У темым тунеммаш	Словарно-орфографический паша	Мутер диктант	Наречийым лицаш кучылт мошташ
50.	Наречийын ышталтмыже. /Способы образования наречий/	1	У темым тунеммаш	Тушка паша, заданий-влакым шуктымаш	Ойырен лукмо диктант	Наречийын ыштал йоныштым палап нуным кучылт мошташ
51.	Наречийым ыштыше суффикс-влак /Суффиксы образования наречий/	1	У темым тунеммаш	Словарно-орфографический паша	Тест	Наречийым ыштыше суффикс да приставка-влакым палап, нун дене наречийым ыштыше мошташ
52.	Йыгырмут наречий-влак. /Сложные наречия/	1	У темым тунеммаш	Индивидуальный да тушка паша	Тест	Сложный да составной наречий-влакым палап кучылт мошташ
53.	Составной наречий-влак /Составные наречия/	1	У темым тунеммаш	Заданий-влакым шуктымаш	Мутер диктант	Синоним да антоним наречий-влакым кучылт да возен моштымаш
54-55	ЙЛП. Сурет почеш сочинений. /УРР. Сочинение	2	Йылме лывыргыме урок			
56.	Наречийын танастарымаш степеньже. /Степени сравнения наречий/	1	У темым тунеммаш	Лончылымаш паша	карточко-влак дене паша	Танастарымаш степеньже-влакым кучылт мошташ
57.	Наречийым возен моштымаш /Правописание наречий/	1	Комбинированный урок	Индивидуальный да тушка паша	Тест	Наречийым возен мошташ
58.	Наречийым лончылымо радап. /Порядок разбора наречия/	1	Комбинированный урок	Тушка дене возымаш паша	Тест,	Наречийым морфологийым чын лончылымо тунеммаш
59.	Наречий нерген тунеммым иктешлымаш /Обобщение по теме «Наречие»	1	Иктешлымаш урок	Индивидуальный да тушка паша	Фронтальный опрос	Наречий нерген тунеммым иктешлымаш мошташ
60.	Контрольный диктант	1		Тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Пале мутын ойыремжым ужы муын мошташ
Чыла тунеммым иктешлымаш						
61	Пале мут	1	Ушештарен иктешлымаш урок	Индивидуальный да тушка паша	Тест	Пале мутын чоналтмыжым палап возымаште чын кучылт мошташ
62	Чот мут	1	Ушештарен иктешлымаш урок	Индивидуальный да тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш	Чот мутым возен, кучылт мошташ
63	ЙЛП Изложений	1	Йылме лывыргыме паша	Тушка паша		
64-65	Олмештыш мут	2	Ушештарен иктешлымаш урок	Индивидуальный да тушка паша	Заданий-влакым шуктымаш	Олмештыш мутын разрядше-влакым палап чын кучылт мошташ
66-67	Наречий	2	Ушештарен иктешлымаш урок	Индивидуальный да тушка паша	Ойырен лукмо диктант	Наречийын ойлымаш ужаш ойыремжым палап
68	Иктешлыше контрольный диктант	1	Контрольный паша	Тушка паша	Грам.заданийым шуктымаш	Ойлымаш ужаш-влакым чын муын мошташ

